

L'ART DEL PAGÈS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÁFICA.

Lo que volen los pobles.

Los que estém acostumatats á veure que nostres Parlements consumeixen lo temps en cuestións personals y políticas sense cap importancia; los que observém que las Corts donan gran interés á aquestos assumptos y escassíssim als económichs; los que estém ja cansats de veure que 'ls projectes presentats pels Ministres surten en la *Gaceta* com lleys, sense que apenas s'hi hajan admés reformas, donant per consegüent motius fundadíssims pera que 's reformin sos artícles als quatre dias d' haverse fet coneixer als habitants d' aquesta nació. que desgraciadament cada dia está pitjor; los que llegim tots los dias, fets y successos com los que en la ocasió present nos suministra la ja ruidosa qüestió dels alcohols, no podém donar importancia á las promesas dels nostres representants que dolorosament fan ben poch que puga calificar-se d' útil y beneficiós.

Pera poder dir que 's pensa en alguna cosa y pera poder calmar los ánims justament indignats, lo pays desitja solucions económicas que vingan á remediare en alguna cosa la trista situació en que avuy se trova, á consecuencia d' aqueixas lleys que tants perjudicis nos han portat y tants diners nos han costat; lo contribuyent lo

que desitja y lo que alena ab interés, es, veure que per part de nostres homes públichs s' empren un camí distint del seguit fins á la fetxa y que tants mals nos está causant: en Provincias lo que voldriam veure realisat son aquestas promesas que en los discursos de nostres homes públichs se fan y que may arriban á pendre forma en la práctica.

Los *provincians* volém menos discursos y mes fets; menos promesas y mes realitats; menos paraulas y mes actes; y mentres aixó no 's fagi, succehirá lo que en la ocasió present passa y que tant crida la atenció.

Als que desconeixen lo que las Provincias senten, los hi contestarém ab lo refran catalá, ben gráfich per cert, que diu: *quí pert lo seu, pert lo seny*.

Dígali alcohols, dígalí esperits.

La lley de 26 de Juny últim mata la vinicultura é industrias anexas y no favoreix la fabricació nacional d' esperits (alcohols), continuant la mateixa impossibilitat que avans de sa promulgació existia; donchs colocadas en igualtat de circunstancias la industria nacional y extranjera, no pot aquella presentar lo producte ab mes baratura, suposat que necessariamente ha d' utilizar vi com primera materia.

Lo gravámen de 75 céntims de pesseta per grau centesimal es notoriament excessiu, y per lo mateix perjudicial pera 'ls industrials que han d' anticipar las cantitats necessarias pera son pago.

Lo gravámen de 10 pessetas per hectólitre que 'ls Ajuntaments poden imposar sobre l' alcohol y liquits esperitosos deu suprimirse, no solsament per que resulta massa recarregada la especie, sino perque substituhit l' impost de consums per l' especial establert per la nova lley, careix de fonament la autorisació concedida als Ajuntaments y resulta perjudicial á la industria en sas distintas manifestacions, per que la obliga

à novas reglas fiscals que embrassan lo tràfic y la fan objecte de constants vexacions.

Es absurdo l' impost establert sobre patents pera la espendició à la menuda d' alcohols, ayguardents y licors: 1.er, perque l' industrial que ab arreglo à la lley de subsidi satisfà la cuota pera expendre à la menuda licors, ha complert sos debers ab lo Tresor públich: 2.ⁿ, perque de satisfersa la patent resulta gravat l' alcohol ab cinch impostos, com son: lo dret aranzelari, l' especial que estableix la lley nova; lo recàrrech municipal, la contribució industrial y la patent de que 's tracta; 3.er, perque es injust desde 'l moment que careix de proporcionalitat; 4.^t, perque 'l fa impracticable la impossibilitat d' establir reglas que determinin la cantitat que cada establiment deu satisfacer per la patent, donada la immensa varietat dels establiments que 's dedican à la venda de begudas esperitosas segons la població, lloch que ocupan en ella y gènere d' industria à que 's dedica l' establiment; 5.^{nt}, perque deu considerarse contrari à la lley fonamental del Estat, que estableix que tothom vinga obligat à portar la carga del mateix en proporció ab sas riquesas proporcionals, que desapareixen ab las patents, suposat que aquestas midan à tots ab un mateix arrasador.

La obligació que conté las segonas de las disposicions tranzitorias de la citada lley es improcedent y perjudicial als industrials en quant los obliga à satisfacer la diferencia de drets per las especies existents al practicar-se 'ls aforos: 1.er, perque, ditas existencias s' adquireixen al amparo de las llèys anteriors; 2.ⁿ, perque ha sigut constantment admesa la doctrina de que la especie, una vegada adentada, se considera consumida y los aforos no han tingut mes objete que 'l compte entre la administració entrant y sortint.

Per lo que afecta à la classe de comerciants exportadors, consideran aquestos de tot punt injusta é impracticable la lley en quant preten sometre al impost interior de consums una especie que no ha de consumirse en lo pays.

Un dato pera acabar. Desde 'l dia que devia comensar à regir dita lley, s' han ofert vins d' Italia à casas exportadoras d' aquesta capital, al preu de 16 pessetas l' hectòlitre, posat sobre 'l moll de Barcelona y pagats fletes y drets d' aduana.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Cuidado de las máquinas de vapor.

(Acabament)

Quan las pessas están calentas s' untan y afluixan los visos, si la escalfor no es molta. Si es forta 's refredan lentament ab aygua ditas pessas, se netejan y 's busca la causa pera posarhi remey aviat.

En quant al untat, se fá generalment ab oli d' olivas que s' introduheix en las claus untadoras posadas sobre la tapadora del cilindre. Devegadas s' untan los cilindres ab seu ó llart ben purificats però aquestos greixos se descomponen ab l' escalfor en presencia del vapor y alashoras rovellan lo ferro dels cilindres y pistons. Tot sovint se trovan en los pistons y, á voltas sobre d' ells massas rodonas d' una materia semblant á la cera ó mástich endurit; aquestas berrugas están formadas de materias greixosas y rovell procedent de la acció corrosiva de las mateixas sobre 'l ferro. L' oli d' olivas no té una acció destructora tan pronunciada y es mes apropósit pera l' untat dels cilindres.

Los olis minerals purs ó barrejats ab altres mes grassos son massa fluixos y s' acostuma á usarlos en las pequenas pessas dels telers de filatura, etc.

L' untat deu renovar-se varias vegadas durant lo dia, y á la fi de no oblidar cap pessa, convé que 'l maquinista unti successivament totas las pessas sempre ab lo mateix ordre. Generalment se estiman las bonas condicions d' un maquinista per la netedat de la máquina. En efecte, lo maquinista endressat y entés sab que netejant sovintment totas las parts de la máquina, descobrirá desseguida totas las que s' hajan gastat ó fet malbé, y evitará la destrucció rápida de las pessas que per la acumulació de materias estranyas fora fácil se produhís per los greixos que s' endureixen en tots los junts lo qual aumenta los frechs.

Una máquina ben conservada ha de tenir sas pessas susceptibles de ser pulidas ben lluentas y la part pintada sense tacas

Lo maquinista tindrà mira en tenir una colecció complerta de las eynas propias al maneig y distribució dels greixos, pera

buydar las caixas d' estopa, claus per afliuixar tota mena de visos, martells de coure y de fusta per apretar las xavetas que se xafarian copejantlas ab martells de ferro. En fi, ha de procurar, segons la classe de máquina que te á son cuydado, no estar may desprovehit de tota mena de bonas eynas. Aixó es indispensable sobre tot per aquellas pessas que 's desarreglan frecuentment; tals son per exemple las bombas alimentadoras, pera las quals se necessitan unas pinsas especials pera traure rápidamente las válvulas, cas de que ditas bombas no funcionessin.

III.

Quan s' ha d' aturar la máquina, se tanca primer poch á poch la presa de vapor en la caldera (pera evitar la condensació d' aquest fluit en lo canó), després se tanca la clau ó regulador del vapor, y la de injecció d' aygua freda. Es molt convenient tancar aquesta immediatament després d' haver tancat del tot la primera, puix en altre cas l' aygua podria pujar fins al cilindre. Lo maquinista ha de fer parar la máquina deixantla de modo que 'l manubri haja passat de un dels punts morts. Si las máquinas son bessonas, es á dir acopladas en lo mateix eix ab los manubris posats en angul recte, la máquina haurá de pararse de manera que ni l' un ni l' altre de dits manubris quedi en los punts morts.

Quan la máquina està parada, lo maquinista obri las claus de purga y al hivern ha de fer sortir l' aygua de tots los llochs en que pogués gelarse. Passa després á netejar la máquina mentres las pessas están calentas, repassa ab cuydado si hi há algun dessarreglo, y no la deixa fins á estar segur de que son estat li permeterá funcionar l' endemá.

En lo cas de que una máquina estigués parada durant alguns dias, convé netejarla completament y untar be ab seu no sols las superficies lluhentas, sino tambe totas las superficies de contacte, tals com xarneras, gorróns, guías, etc., que 'l rovell pogués haver enganxat.

També es prudent desfer los junts, buydar las caixas d' estopa y sobre tot traure 'ls pistons. Alashoras s' unta ab seu l' interior del cilindre, y en quant sia possible se posan totas las parts de la máquina á cobert de la humitat. Si 's deixan los pistons, es indispensable fer rodar cada dia ó de tant en tant lo volant pera que 'l pistó y biela cambien de posició.

T. B.

SECCIÓ DE VARIETATS.

LO FUM.

Sortit d'una xumaneya
de la més trista fornal,
un fum pujava, pujava
vers los núvols ab afany;
més, tant com més alt se veyà
més, s'anava desmayant,
tant com més amunt pujava,
lo camí veyà més llarch.

Héus aquí lo que á molts passa
quan ser sabis s'han pensat.

✠ JOSEPH VERDÚ Y FELIU.

SECCIO DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Certámen agrícola —La Junta Directiva del Centre agrícola del Panadés ha acordat celebrar lo dia 1.er de Septembre vinent l'acostumat concurs pera la distribució de premis á la virtut, al mérit y al treball dels agricultors, qual interessant acte vé á formar part dels festeigs de la festa major d'aquella vila.

Concurs d'esquiladors. —Agrahim l'envío de la *Memoria del Concurso Internacional de Esquiladores*, celebrat á Madrid lo dia 12 de Maig de 1888 en l'Institut agrícola d'Alfonso XII dedicada á la «Asociación General de Ganaderos» per D. Miquel Lopez Martinez

Dit treball abarca 'ls següents extrems; I. Benéfica influencia dels Concursos, y rahó que ha tingut la «Asociación General de Ganaderos» pera celebrar lo d'esquiladors; II. Preparatiu del Concurs. III. Esquileig. IV. Instruments d'esquilar y modo d'usarlos. V. Exámen del Concurs. VI. Segon període del Certámen. VII. Conclusions y explicació dels fets observats. VIII. Càlculs sobre 'ls beneficis que 's pугan obtenir ab la celeritat y 'l bon tall de la llana. IX. Lo millor sistema y excitació á la reforma

Estadística desastrosa — Segons datos oficials suministrats per la Direcció general de contribucions, resulta que están embargadas pera 'l pago de contribucions mes de 400,000 fincas.

En cambi, l' any passat s' introduhiren á Espanya 300,000 toneladas de blats estranjers.

Lliga de Palencia. — La Lliga provincial y las municipales, de comú acort, pendrán part directa y colectiva en las elecciones municipales, pera diputats provincials, pera diputats á Córts y pera senadors, segons decisió d' aquella.

Además la Lliga provincial y las municipales sols apoyarán á aquells candidats que manifestaren expresament que aceptan las conclusiones fórmuladas per la Lliga central, que ofereix apoyarlas y sométrelas y prometin realisar la major suma de economías possibles en los pressuposits municipals ó del Estat compatibles ab la bona administració y ordre dels serveys.»

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Barcelona. — La malaltia coneguda per Black-Rot s' ha presentat en algunas vinyas d' aquesta provincia, segons resultá d' exámen practicat en lo laboratorí del Institut agrícola catalá de Sant Isidro. Aquesta plaga del cep asseca 'ls rahims, comensant per la cua y cayent com si se 'ls hagués tallat per aquesta.

Per combátrela s' aconsella l' ús de las sals de coure en pols ó disoltas y la flor de sofre.

— Lo preu mitj dels articles de consum en aquesta provincia, en lo mes de Juny, ha sigut lo següent.

Blat, 20'74 pessetas. — Ordi, 10'96. — Ségol, 14'36. — Blat de moro, 14'28. — Sigróns, 0'42. — Arrós, 0'56. — Oli, 1'07. — Vi, 0'25. — Ayguardent, 0'81. — Moltó, 1'53. — Vaca, 1'55. — Tocino, 1'89.

Castelló de la Plana — L' Ajuntament ha acordat imposar deu pessetas per hectólitro de alcohol, y gravar las patents de venda en un cent per cent.

Al mateix temps ha soliciat se rebaixi 'l cupo de consums que satisfá per encabessament en 9,196'65 pessetas, á que ascendeix lo que per dit impost se assignava als ayguardents.

Lo *mildew* s' extent rapidament per la provincia de Castelló, á jutjar per las noticias que 'ns comunican.

La Comissió provincial ha remés al Consell provincial d' Agricultura, algunas fullas y tronchs del ramí, pera que puga practicar-se l' análisis facultatiu de la malaltia que en aquesta planta s' ha desenrotllat.

Figueras.—En los termes municipals de Cabanes y Perelada, lo dilluns passat hi caygué una gran pedregada que ocasioná danys de consideració als camps y vinyas.

També dihuen d' aquella comarca ampurdanesa que las operaciones de batre 'l blat s' efectúan ab molta dificultat, y si 'l temps no millora aviat, podrá donarse casi per perduda la cullita de cereals, porque 'l blat grilla en las garberas.

Olot.—Moltas casas de pagés d' aquesta comarca s' han quedat sense cap porch á causa d' una malaltia epidémica que ja n' ha mort de sis á set mil, lo qual té espantats als pagesos de la mateixa.

A pesar de lo avansat que estém de la estació, no sols no ha fet cap dia de calor, sino que dias hi ha que fa fret; aixó es degut á que desde fa un mes y mitj tots los dias ha plogut mes ó menos intensament: los camps comensan á ressentirse de tantas pluhas,

Reus.—Las boiras y las humitats están causant danys de consideració en las vinyas de nostra comarca, l' oidium lo mildew y 'l black-rot van desenrotllantse de una manera vertiginosa, fent perdre las esperansas dels agricultors que tan falagueras havian sigut per lo bon estat que aquest any presentava la cullita de vi.

Han despedit los treballadors tres de las mes importants casas de boters, tancant sos establiments, en vista de las malas noticias que han rebut dels comerciants de vi.

Tortosa.—Segons opinió d' un dels propietaris que han sembrat arrós en lo delta dret del Ebro, la cullita actual, salvantalgun contratemps imprevist, no baixará de doscents mil quintás.

Es tal la abundancia de fruytas y verduras en lo mercat de Tortosa, que de molts anys á aquesta part no s' havia vist. A pesar de la exportació, en bastant escala, las peras y pomas de bona qualitat, se pagan á vinticuatre y vintidos céntims l' arroba, y avuy han arribat á vendres los tomátechs á tres céntims duas lliuras y fins á céntim la lliura.

Vich.—Á la fi del segar y comensament del batre han vingut las pluhas á destorbar feynas de tanta importancia. Sembla que si 'l blat no resulta en gran abundancia es en cambi de bona qualitat. Mes los pagesos no s' n aconsolan gayre, porque veuhen que á l'ombra dels tractats de comers, s' omplan de grans extrangers tots los magatzems, y á ells mateixos venen á oferirsel á preus insostenibles.